

ОСНОВНІ ВІДМІННОСТІ ПОНЯТЬ «ЕФЕКТИВНІСТЬ» ТА «РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ» ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

д.е.н., доц. **Кобушко І.М.**,

аспірант **Колесник М.Є.**

Сумський державний університет (Україна)

Здійснення інноваційної діяльності підприємства є неможливим без оцінки її кінцевого результату. Для здійснення оцінки інноваційної діяльності доцільно визначитися із сутністю двох основних категорій «ефективність» та «результативність», виділити особливості застосування цих понять саме в інноваційній діяльності. Поряд з поняттям «ефективності» часто використовують поняття «результативності» інноваційної діяльності.

Результатом інноваційної діяльності є інновація та удосконалений продукт. Головною відмінністю при цьому в тому, що результат – «інновація» відповідає базовим цілям підприємства (отримання надприбутку), а результат – «удосконалений продукт» лише частково (отримання середнього рівня прибутку). З цієї позиції виникає питання тотожності таких понять, як «ефективність» та «результативність» [1, с.22-23]. Слід зазначити, що серед провідних науковців не існує єдиної думки щодо зазначеної проблеми.

Одні науковці ототожнюють дані поняття, інші – займають протилежну позицію.

Можна виділити три підходи до розуміння даних понять:

1. Синонімічний – терміни «ефективність» та «результативність» вважаються взаємозамінними. Це зумовлено недосконалістю перекладу слів з англійської мови.

2. Підпорядкований – «результативність» розглядається як складова частина «ефективності» тобто як досягнення позитивного або негативного ефекту впровадження інновацій.

Існує думка, що без ефективності результативність сама по собі може привести до банкрутства підприємства, тому що будь-яка діяльність має результат, який не обов'язково може бути позитивним [1, с.23].

Згідно з тим, що ефективність властива не будь-якій взаємодії, а лише цілеспрямованій, ефективність інноваційної діяльності підприємства доцільно визначати як досягнення максимально можливого результату від створення, впровадження та комерціалізації наукових розробок (результату-інновації), в протилежному випадку слід використовувати термін «результативність інноваційної діяльності». Теоретично інноваційна діяльність, рівень результативності якої дорівнює 100%, є ефективною. Однак, на практиці досягнення такого рівняння є практично неможливим. Тому його доцільно вважати еталонним під час визначення ефективності.

Таким чином, ефективною інноваційною діяльністю підприємства є така діяльність, яка має 100%-вий або максимально можливий за існуючих умов розвитку економіки рівень результативності від створення, розробки, впровадження та комерціалізації наукових розробок [1, с. 24].

Згідно даного підходу результат може бути сприйнятий або як ефект, або як деструкція, або як стабільність; ефект є віддзеркаленням позитивного результату діяльності, тобто того стану, до якого прагне економічний об'єкт [2].

3. Самостійний – поняття «результативність» та «ефективність» розглядаються окремо одне від одного, в залежності від поставлених цілей оцінки інноваційної діяльності.

Сучасні науковці наголошують, що результативність характеризується не лише позитивним чи негативним результатом, а також стверджують, що

відсутність результату – це також результат діяльності, наслідком якого є розсіювання накопиченої енергії (непродуктивне використання ресурсів), підкреслюючи тим самим неможливість ототожнення ефективності та результативності [1, с. 23].

Аналізуючи дані підходи до розуміння понять «ефективність» та «результативність» можна виділити наступні відмінності:

1. Ефективність передбачає отримання позитивного результату діяльності. В свою чергу результативність характеризується різноманітністю кінцевих варіантів.

2. Результативність визначає, які інновації слід впроваджувати, а ефективність – яким чином їх впроваджувати.

3. Відсутність результату сприймають як результат, в свою чергу відсутність ефекту від впроваджуваної діяльності визначається не як ефект, а як результат.

Оцінку доцільності здійснення інноваційної діяльності треба проводити за двома показниками: ефективністю та результативністю, які повинні розглядатися в залежності від обраного підходу до розуміння даних понять. Так відмінності аналізованих категорій з однієї сторони свідчать про їх не тотожність, з іншої – про залежність рівня ефективності від виду кінцевого результату.

1. Чорна М.В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств [Текст] / М. В. Чорна, С. В. Глухова. – Харків : ХДУХТ, 2012. – 210 с.
2. Філіпова О.С. Сутнісна характеристика ефективності діяльності підприємств житлово-комунального господарства [Текст] / О.С. Філіпова // Экономика и управление. – 2012. - №1. - С. 129-135.

Кобушко, І.М. Основні відмінності понять «ефективність» та «результативність» інноваційної діяльності [Текст] / І.М. Кобушко, М.Є. Колесник // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О. Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. – Суми: СумДУ, 2015. – С. 28-30.